

” Ruoka on halventunut Suomessa viime helmikuusta alkaen. Mielipide B18

Ohjaaja

Perjantai

Clint Eastwoodin elokuvat kärsivät jäykkyydestä ja huumorintajuttomuudesta. **Kulttuuri B21**

Äänessä

MARJA AALTIO
marja.aaltio@aamulehti.fi

Puhe lisää lukuiloa

Tänään vedetään lippu salkoon Johan Ludvig Runebergin kunniaksi. Kansalliskirjailijan kunniaksi pistän kahvipannun porisemaan ja haukkaan vähän torttua. Kahvin seuraksi on mukava valita mielenkiintoinen kirja.

Olen reilun vuoden verran kokoonnutunut silloin tällöin puhumaan kirjoista muutaman ystäväni kanssa. Nämä kirjatähtien kokoukset ovat antaneet aivan uutta potkua omaan lukemiseen.

Kirjatähtien ryhmä muodostui vähän itseksensä. Vaikka päädyimme yhteen siksi, että meitä kiinnostavat samantyyppiset kirjat, olemme silti ylittäneet omia lukutottumustemme rajoja. Olemme tarttuneet teoksiin, joita emme olisi tulleet muuten lukeneeksi.

Vuoden aikana olemme tavanneet hyvin erilaisia kirjoja. **Khaleid Hosseinin** kirja *Tuhat loistavaa aurinkoa* sai pohtimaan omaa naisen osaamme, kuinka huonosti tai hyvin asiat meillä ovat. Afganistanilaisten naisten elämä tuntui olevan toiselta vuosisadalta, silti kirja kertoo lähihistoriasta.

Hollantilaisen **Saskia Noortin** *Ruokakerho* päättyi käsiimme internetin ihmeellisestä maailmasta. Vinkkejä etsiessäni törmäsin verkossa erääseen lukupiiriin, joka kehui kirjaa. Tässä kirjassa muuten juotiin ja poltettiin tupakkia ihan mahdollisesti. Aika erilaista on naisten elämä Hollannissa.

Virgin Galacticin turistiavaruusalukset

SpaceShipOne

SpaceShipOne on lentokonesuunnittelija Burt Rutanin kehittämä avaruuslentokone.

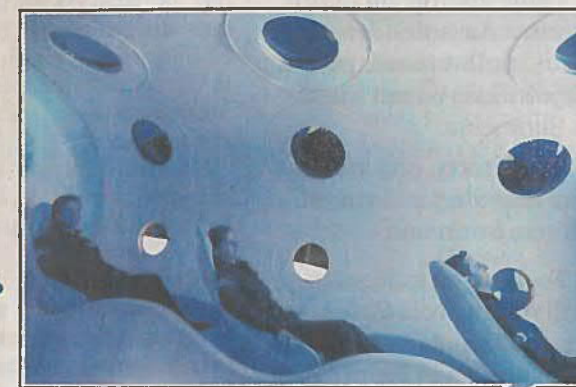

SpaceShipTwo

SpaceShipTwo perustuu SpaceShipOne-alukseen, joka oli ensimmäinen avaruuteen päässyt yksityisalus.

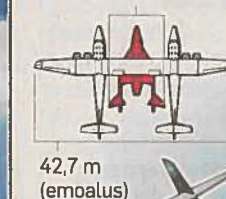

Lähde: Virgin Galactic

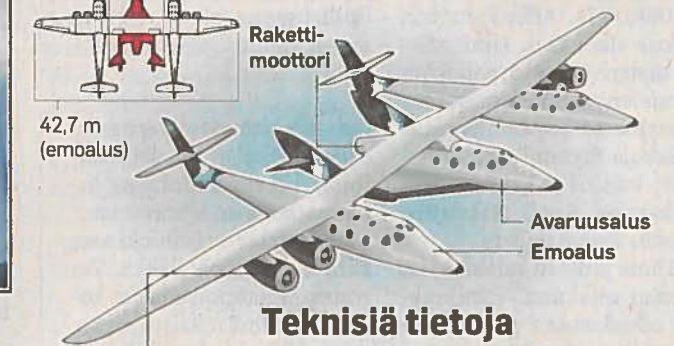
Yli 250 ihmistä on maksanut 200 000 dollaria eli 144 451 euroa avaruusaluslennon kyytiin pääsystä.

Siipten kärkiväli:
8,3 m (avaruusalus)

42,7 m
(emoalus)

White Knight Two
Lentokone, joka vie avaruusaluslennon 15 200 metrin laukaisukorkeuteen.

Pratt and
Whitney P308
-suihkumoottori

Raketti-
moottori

Avaruusalus
Emoalus

Teknisiä tietoja

	SSOne	SSTwo
Pituus	8,5 m	18,3 m
Siipten kärkiväli	5 m	8,3 m
Hytin halkaisija	1,5 m	2,3 m
Lentäjiä	1	2
Matkustajia	2	6

Kummatkin avaruusaluslennot on tehty kevyistä komposiiteista ja niiltä liikuttaa hybridirakettimoottori

Reuters/Graphic News/Hannu Kyyriäinen/Aamulehti

Vesa-Pekka Heilala lähtee avaruuslennolle

Finnonautit: Ensimmäinen suomalainen lentää avaruuteen vuonna 2012

MATTI KUUSELA
Aamulehti

Vesa-Pekka Heilala, 43, aikoo

vietti viisi vuotta Jyväskylän yliopistossa pääaineenaan tietojärjestelmätieteet. Kauppateieteen maisteriksi hän valmistui vuonna 1996.

Jenni Gästgivar/Iltalehti

Vesa-Pekka Heilala on toinen Virgin Galactic -avaruusmatkan varannut suomalainen ja ensimmäinen suomalainen, joka on valinnut avaruusmatkaksi.

erilaista on naisten elämä Hollannissa kuin Afganistanissa tai edes Suomessa. Silti myös samanlaista.

Innokkaina Wallander-faneina taruimme **Henning Mankellin** *Rauhatoomaan mieheen* levottomin sydämin. Kuinka vaikeaa olisi jättää jäähyväiset rakkaalle henkilöahmolle. Loppuratkaisu tyydytti, vaikka hyvästit olivat haitkeat. Mieli-erojakin löytyi: minusta Mankell turhaan alleviivasi sankarinsa sairautta loppusanoissa, ystäväni mielestä viimeinen kappale

Olemme tarttuneet teoksiin, joita emme olisi tulleet muuten lukeneeksi.

oli runollisen kaunis. Sitä näkökulmaa en olisi ilman virkistävää keskustelua huomannut.

Joka kerta keskustelu on rönsynnyt muihinkin kuin käsittelyn alla oleviin teokseen. No, on siinä välillä puitu myös ei-kirjallisia asioita, mutta ei liikaa kuitenkaan.

Seuraavana vuorossa on norjalaisen **Anne B. Ragden** *Berliinin popelit*. Huuhu kertoo, että se vie mennessään, saa nähdä kuinka minun käy.

Näin kansalliskirjailijan juhlapäivänä voi syystä kehottaa kansaa lukemisen lisäksi myös puhumaan kirjoista.

Kuulemma se Runebergkin osasi vallan hyvin myös puhumisen jalon taidon.

Piikki

Miksi digiboksin pitää olla päällä?

Suomalaiset katsoivat vuonna 2009 televisiota keskimäärin kolme tuntia päivässä. Omakin televisio oli siis pois päältä keskimäärin 21 tuntia vuorokaudesta. Sitä en vain ymmärrä, miksi television katselussa pakollisen digiboksin pitää silti olla vähintään lepovirralla päällä 24 tuntia vuorokaudessa. Miksi ihmeessä sitä ei voi sammuttaa kokonaan samalla tavalla kuin vanhaa televisiotani? Miksi boksissa ei ole päävirtakytkintä, josta laitteen saa kokonaan pois päältä? Valmistajien mukaan tämä johtuu kaukosäätimistä. Laitteet pitää kuulemma saada kapulalla auki nostamatta takapuolta sohvalta. Voisivatko laitevalmistajatkin edes virtakytkimen palauttamisen verran osallistua energiansäästöön ja ilmastotalkoisiin?

MARKUS MÄÄTTÄNEN

Vesa-Pekka Heilala, 43, aikoo toteuttaa unelmansa ja lentää avaruuteen vuonna 2012.

– Jo pikkupoikana innostuin avaruudesta ja halusin ruveta astronautiksi. Katsoin *Star Trek*it, *Tähtien sodat* ja kaikki mahdolliset elokuvat, kertoo Iisalmessa syntynyt Heilala.

Heilala on toinen Virgin Galactic -avaruusmatkan varannut suomalainen ja ensimmäisen julkisuuteen astunut tuleva finnonautti.

– Kuulin mahdollisuudesta ja aloin miettiä kavereiden kanssa sen toteuttamista. Sitten marssin Areaan ja maksoin varausmaksun. Niin yksinkertaisesta se on, sanoo Heilala.

Varaus maksettu

Paljonko varausmaksu oli?

– Kymmenen prosenttia matkan hinnasta eli 20 000 dollaria.

Miten suunnitelma nyt etenee?

– Minä en voi tehdä enää mitään muuta kuin odottaa, en pysty rakentamaan sellaista raketia. Nukun, syön ja käyn työssä. Eli jatkan aivan normaalia elämää, kertoo Pöyryllä Vantaan konttorilla Information Management -osastolla System Designerina tätä nykyä työskentelevä kauppatieteiden maisteri.

– Ainuttakaan lentoa ei ole vielä tehty, joten kaikki on melkoisen uutta. Saamiennitietojen mukaan ensimmäinen lento toteutetaan vuonna 2011. Minun vuoroni tulee 2012, sanoo Vantaalla asuva Heilala.

Mistä rahat?

Kuinka todennäköisenä pidät matkan toteutumista?

– Ei minulla ole mitään syytä epäillä sitä, ettei unelmasta tulisi totta. Eli vastaus on, että uskon matkaan toteutumiseen 99 prosentin todennäköisyydellä, kertoo Heilala *Aamulehdelle*.

Matka maksaa 200 000 dollaria. Mistä moiset rahat?

– Olen siinä iässä, että on syytä alkaa toteuttaa unelmiaan. Joku olisi ostanut rahoilla kesämökin, minä käyn mieluummin avaruudessa, sanoo Heilala tynesiti.

Heilala ei täsmennä, miten aikoo maksansa rahoittaa. Osa euroista lienee kuitenkin peräisin apteekkari-isän perinnöstä, jonka hän jakoi viiden sisaruksensa kanssa – isä piti apteekkia Iisalmessa vuosina 1965-83.

Sukellus ja sauvakävely

Muutama vuosi sitten kuollut perheen äiti työskenteli lääkärinä Iisalmessa. Myös Vesa-Pekka Heilala aloitti opintonsa Iisalmessa, jossa hän valmistui markkinointimerkonomiksi.

Iisalmen opintojen jälkeen Heilala

vuonna 1996.

Mutta millainen ihminen on ensimmäinen suomalainen astronautti?

– Olen utelias, rohkea ja ulospäinsuuntautunut, Veli-Pekka Heilala kertoo itsestään.

Heilalan suuntautuneisuudesta ja suunnasta kertoo myös hänen sotilas-koulutuksensa: Heilala on vuoden 1987 laskuvarjojääkäri.

Miehen harrastuksiin kuuluu tosin myös sukellus. Heilalan ilmoittamat muut harrastukset täydentävät kuvaa

Olen siinä iässä, että on syytä alkaa toteuttaa unelmiaan. Joku olisi ostanut rahoilla kesämökin, minä käyn mieluummin avaruudessa.

monipuolisesta ja avaruuteen hyvin kelvavasta suomalaisesta:

– Mokka-palat, moottoripyöräily, matkustaminen, rock-konsertit, kuntosalit ja sauvakävely!

Heilala ei kerro, aikooko hän ottaa sauvat mukaan mahdolliselle avaruuskävelylle.

Kahden tunnin ilo

No, avaruuskävelyyt tuskin jää aikaa.

Jos matka toteutuu, Heilala nousee raketissa 110 kilometrin korkeuteen ja viettää avaruudessa reilut kaksi tuntia.

Rahaa palaa siis vaivaiset 67 000 euroa tunnissa.

Fakta

Saastutusta?

Virgin Galacticin matkustaja-avaruus-aluksen kehittäminen aloitettiin Yhdysvalloissa vuosituhatvaihteessa.

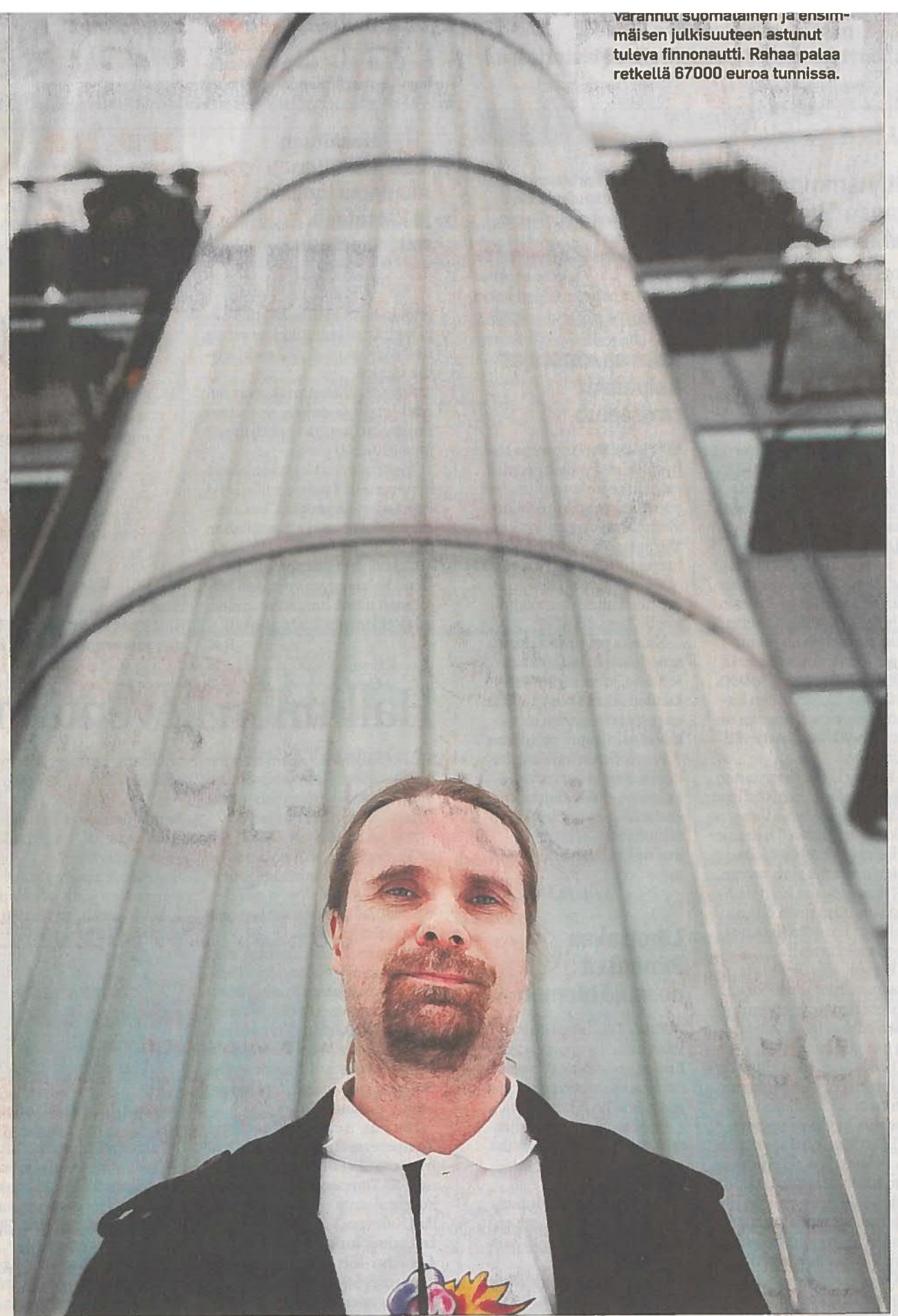
Aluksen kehittämisessä on kiinnitetty erityistä huomiota ympäristöystävällisyyteen.

Virgin Galactic -ohjelman mukaan avaruusaluksen hiilidioksidijälki on pienempi kuin lento Lontoosta New Yorkiin henkilöä.

Polttoaineesta 70 prosenttia kuluu emon aluksen nousemiseen 15 kilometrin korkeuteen.

Avaruussukulan omat moottorit ovat käynnissä ainoastaan 90 sekunnin ajan eli kun alus nousee avaruuteen, 110-115 kilometrin korkeuteen.

Avaruudesta alus palaa kentälle ilman moottorivoimaa.

Varannut suomalainen ja ensimmäisen julkisuuteen astunut tuleva finnonautti. Rahaa palaa retkellä 67000 euroa tunnissa.